श्रीमद् भगवद् गीता Śrīmad Bhaga-vad Gī-tā
Chapter 2 Verses 54-72

ॐ हरिः ॐ	om hariḥ om
श्री गुरुभ्यो नमः	śrī gu-ru-bhyo na-maḥ
हरिः ॐ	hariḥ om
ॐ श्री कृष्णपरमात्मने नमः	om śrī kṛṣ-ṇa-pa-ra-māt-ma-ne namaḥ
श्रीमद् भगवद् गीता	śrīmad bha-ga-vad gī-tā
अथ द्वितीयोऽध्यायः।	a-tha dvi-tī-yo'dhyā-yaḥ।
साङ्ख्ययोगः।	sāṅ-khya-yo-gaḥ।

अर्जुन उवाच।	arjuna uvāca।
स्थितप्रज्ञस्य का भाषा	sthi-ta-pra-jñas-ya kā bhāṣā
समाधिस्थस्य केशव।	sa-mā-dhis-thas-ya ke-śa-va।
स्थितधीः किं प्रभाषेत	sthi-ta-dhīḥ kiṁ pra-bhā-ṣe-ta
किमासीत व्रजेत किम्॥ २-५४॥	kim-ā-sī-ta vra-je-ta kim ।। 2-54।।

श्रीभगवानुवाच।	śrī-bha-ga-vān-u-vā-ca।
प्रजहाति यदा कामान्	pra-ja-hā-ti ya-dā kā-mān
सर्वान्पार्थ मनोगतान्।	sar-vān-pār-tha ma-no-ga-tān।
आत्मन्येवात्मना तुष्टः	ātman-ye-vāt-ma-nā tuṣ-ṭaḥ
स्थितप्रज्ञस्तदोच्यते॥ २-५५॥	sthi-ta-pra-jñas-ta-doc-ya-te ।। 2-55।।

दुःखेष्वनुद्विग्नमनाः	duḥ-kheṣ-va-nud-vig-na-ma-nāḥ
सुखेषु विगतस्पृहः।	su-khe-ṣu vi-ga-ta-spṛ-haḥ |
वीतरागभयक्रोधः	vī-ta-rā-ga-bha-ya-kro-dhaḥ
स्थितधीर्मुनिरुच्यते ॥ २-५६ ॥	sthi-ta-dhīr-mu-ni-ruc-ya-te || 2-56||

यः सर्वत्रानभिस्नेहः	yaḥ sar-vat-rā-na-bhi-sne-haḥ
तत्तत्प्राप्य शुभाशुभम्।	tat-tat-prāp-ya śu-bhā-śu-bham |
नाभिनन्दति न द्वेष्टि	nā-bhi-nan-da-ti na dveṣ-ṭi
तस्य प्रज्ञा प्रतिष्ठिता ॥ २-५७ ॥	tas-ya pra-jñā pra-tiṣ-ṭhi-tā || 2-57||

यदा संहरते चायं	ya-dā saṁ-ha-ra-te cā-yaṁ
कूर्मोऽङ्गानीव सर्वशः।	kūr-mo'ṅ-gā-nī-va sar-va-śaḥ |
इन्द्रियाणीन्द्रियार्थेभ्यः	in-dri-yā-ṇīn-dri-yār-thebh-yaḥ
तस्य प्रज्ञा प्रतिष्ठिता ॥ २-५८ ॥	tas-ya pra-jñā pra-tiṣ-ṭhi-tā || 2-58||

विषया विनिवर्तन्ते	vi-ṣa-yā vi-ni-var-tan-te
निराहारस्य देहिनः।	ni-rā-hā-ras-ya de-hi-naḥ |
रसवर्जं रसोऽप्यस्य	ra-sa-var-jaṁ ra-so'p-yas-ya
परं दृष्ट्वा निवर्तते ॥ २-५९ ॥	pa-raṁ dṛṣṭ-vā ni-var-ta-te || 2-59||

यततो ह्यपि कौन्तेय	ya-ta-to hya-pi kaun-te-ya
पुरुषस्य विपश्चितः ।	pu-ru-ṣas-ya vi-paś-ci-taḥ I
इन्द्रियाणि प्रमाथीनि	in-dri-yā-ṇi pra-mā-thī-ni
हरन्ति प्रसभं मनः ॥ २-६० ॥	ha-ran-ti pra-sa-bhaṁ ma-naḥ II 2-60II
तानि सर्वाणि संयम्य	tā-ni sar-vā-ṇi saṁ-yam-ya
युक्त आसीत मत्परः ।	yuk-ta ā-sī-ta mat-pa-raḥ I
वशे हि यस्येन्द्रियाणि	va-śe hi yas-yen-dri-yā-ṇi
तस्य प्रज्ञा प्रतिष्ठिता ॥ २-६१ ॥	tas-ya pra-jñā pra-tiṣ-ṭhi-tā II 2-61II
ध्यायतो विषयान्पुंसः	dhyā-ya-to vi-ṣa-yān-puṁ-saḥ
सङ्गस्तेषूपजायते ।	saṅ-gas-te-ṣū-pa-jā-ya-te I
सङ्गात्सञ्जायते कामः	saṅ-gāt-sañ-jā-ya-te kā-maḥ
कामात्क्रोधोऽभिजायते ॥ २-६२ ॥	kā-māt-kro-dho-'bhi-jā-ya-te II 2-62II
क्रोधाद्भवति सम्मोहः	kro-dhād-bha-va-ti sam-mo-haḥ
सम्मोहात्स्मृतिविभ्रमः ।	sam-mo-hāt-smṛ-ti-vi-bhra-maḥ I
स्मृतिभ्रंशाद् बुद्धिनाशः	smṛ-ti-bhraṁ-śād bud-dhi-nā-śaḥ
बुद्धिनाशात्प्रणश्यति ॥ २-६३ ॥	bud-dhi-nā-śāt-pra-ṇaś-ya-ti II 2-63II

रागद्वेषवियुक्तैस्तु	rā-ga-dve-ṣa-vi-yuk-tais-tu
विषयानिन्द्रियैश्चरन् ।	vi-ṣa-yān-in-dri-yaiś-ca-ran |
आत्मवश्यैर्विधेयात्मा	āt-ma-vaś-yair-vi-dhe-yāt-mā
प्रसादमधिगच्छति ॥ २-६४ ॥	pra-sā-dam-adhi-gac-cha-ti || 2-64||
प्रसादे सर्वदुःखानां	pra-sā-de sar-va-duḥ-khā-nāṁ
हानिरस्योपजायते ।	hā-ni-ras-yo-pa-jā-ya-te |
प्रसन्नचेतसो ह्याशु	pra-san-na-ce-ta-so hyā-śu
बुद्धिः पर्यवतिष्ठते ॥ २-६५ ॥	bud-dhiḥ par-ya-va-tiṣ-ṭha-te || 2-65||
नास्ति बुद्धिरयुक्तस्य	nās-ti bud-dhi-ra-yuk-tas-ya
न चायुक्तस्य भावना ।	na cā-yuk-tas-ya bhā-va-nā |
न चाभावयतश्शान्तिः	na cā-bhā-va-ya-taś-śān-tiḥ
अशान्तस्य कुतः सुखम् ॥ २-६६ ॥	a-śān-tas-ya ku-taḥ su-kham || 2-66||
इन्द्रियाणां हि चरतां	in-dri-yā-ṇāṁ hi ca-ra-tāṁ
यन्मनोऽनुविधीयते ।	yan-ma-no'-nu-vi-dhī-ya-te |
तदस्य हरति प्रज्ञां	ta-das-ya ha-ra-ti pra-jñāṁ
वायुर्नावमिवाम्भसि ॥ २-६७ ॥	vā-yur-nā-vam-i-vām-bha-si || 2-67||

तस्माद्यस्य महाबाहो tas-mād-yas-ya ma-hā-bā-ho
निगृहीतानि सर्वशः । ni-gṛ-hī-tā-ni sar-va-śaḥ |
इन्द्रियाणीन्द्रियार्थेभ्यः in-dri-yā-ṇīn-dri-yār-thebh-yaḥ
तस्य प्रज्ञा प्रतिष्ठिता ॥ २-६८ ॥ tas-ya pra-jñā pra-tiṣ-ṭhi-tā || 2-68||

या निशा सर्वभूतानां yā ni-śā sar-va-bhū-tā-nāṁ
तस्यां जागर्ति संयमी । tas-yāṁ jā-gar-ti saṁ-ya-mī |
यस्यां जाग्रति भूतानि yas-yāṁ jā-gra-ti bhū-tā-ni
सा निशा पश्यतो मुनेः ॥ २-६९ ॥ sā ni-śā paś-ya-to mu-neḥ || 2-69||

आपूर्यमाणमचलप्रतिष्ठं ā-pūr-ya-mā-ṇam-aca-la-pra-tiṣ-ṭhaṁ
समुद्रमापः प्रविशन्ति यद्वत् । sa-mu-dram-ā-paḥ pra-vi-śan-ti yad-vat |
तद्वत्कामा यं प्रविशन्ति सर्वे tad vat-kā-mā yaṁ pra-vi-śan-ti sar-ve
स शान्तिमाप्नोति न कामकामी ॥ २-७० ॥ sa śān-tim-āp-no-ti na kā-ma-kā-mī || 2-70||

विहाय कामान्यः सर्वान् vi-hā-ya kā-mān-yaḥ sar-vān
पुमांश्चरति निस्स्पृहः । pu-māṅś-ca-ra-ti nis-spṛ-haḥ |
निर्ममो निरहङ्कारः nir-ma-mo ni-ra-haṅ-kā-raḥ
स शान्तिमधिगच्छति ॥ २-७१ ॥ sa śān-tim-adhi-gac-cha-ti || 2-71||

एषा ब्राह्मी स्थितिः पार्थ	eṣā brāh-mī sthi-tiḥ pār-tha
नैनां प्राप्य विमुह्यति ।	nai-nāṁ prāp-ya vi-muh-ya-ti I
स्थित्वास्यामन्तकालेऽपि	sthit-vās-yām-anta-kā-le'-pi
ब्रह्मनिर्वाणमृच्छति ॥ २-७२ ॥	brah-ma-nir-vā-ṇa-mṛc-cha-ti II 2-72II

ॐ तत्सत्	om tat-sat
इति श्रीमद्भगवद्गीतासु	iti śrīmad-bhaga-vad-gī-tā-su
उपनिषत्सु	upa-ni-ṣat-su
ब्रह्मविद्यायां	brahma-vid-yā-yāṁ
योगशास्त्रे	yoga-śās-tre
श्रीकृष्णार्जुनसंवादे	śrī-kṛṣ-ṇār-juna-saṁ-vā-de
साङ्ख्य योगो नाम	sāṅ-khya yo-go nā-ma
द्वितीयोऽध्यायः ।	dvi-tī-yo'dhyā-yaḥ I
ॐ हरिःॐ	om hariḥ om
श्री गुरुभ्यो नमः	śrī guru-bhyo namaḥ
हरिः ॐ	hariḥ om

सर्वधर्मान्परित्यज्य	sar-va-dhar-mān-pari-tyaj-ya
मामेकं शरणं व्रज ।	mām-ekaṁ śara-ṇaṁ vra-ja I
अहं त्वा सर्वपापेभ्यः	ahaṁ tvā sar-va-pā-pebh-yaḥ
मोक्ष्ययिष्यामि मा शुचः ॥ १८-६६ ॥	mokṣ-ya-yiṣ-yā-mi mā śu-caḥ II 18-66II